

ERG тобының Қазақстан Республикасының әлеуметтік- экономикалық дамуына қосқан толық үлесін бағалау

2021-2022 жылдардағы зерттеу

2023 жыл қазан

3	Не жасалды?
4	ERG тобының Қазақстан мен оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан үлесі
6	<i>Шығарылымға қосқан үлесі</i>
10	<i>Қосылған құнды құруға қосқан үлесі</i>
16	<i>Жұмыс орындарын құруға қосқан үлесі</i>
20	<i>Халықтың табысын қамтамасыз етуге қосқан үлесі</i>
24	<i>Мемлекет бюджеттерін толтыруға қосқан үлесі</i>
27	Кәсіпорындар бөлінісінде ERG тобының Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан үлесі
33	Зерттеудің әдіснамасы және негізгі болжамдары
38	Қосымшалар

Жобаның мақсаттарына жету үшін келесі міндеттер орындалды :

ERG-дің 2021-2022 жылдардағы Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан толық әлеуметтік-экономикалық үлесін бағалау жобасы

Модельдеу үшін статистикалық деректерді жинау және өңдеу

Модельдеу үшін Топтың қаржылық-экономикалық және өндірістік деректерін жинау және өңдеу

Қазақстанның экономикалық моделін өзектендіру және түзету

ERG-дің 2021-2022 жылдардағы ұлттық деңгейдегі толық экономикалық үлесін модельдеу

ERG-дің 2021-2022 жылдардағы аймақтық деңгейдегі толық экономикалық үлесін модельдеу

Жоба нәтижелерімен презентация дайындау

ERG әлеуметтік-экономикалық үлесін бағалаудың негізгі нәтижелері

ERG-дің Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуына 2021-2022 жылдары қосқан толық үлесі :

Экономикада қосымша құн құру

4,9 трлн теңге

Қазақстанның ЖІӨ-не қосқан үлесі

8,2 трлн теңге

экономиканың өнім шығаруы

Бизнесті дамытуды қолдау

Жұмыс орындарын құру және қолдау

169 мың адам*

Жұмыспен қамтылды

973 млрд теңге

ел халқы табыс тапты

Халықтың әл-ауқатын арттыру

1 083 млрд теңге

бюджеттерге түсетін түсімдер

Мемлекет кірістерін толықтыру

Бұл Қазақстан экономикасы үшін нені білдіреді?*

2,55 %

Қазақстанның ЖІӨ 2022 жылы ERG есебінен қалыптасты.

116 мың

2022 жылы ел экономикасында жұмыс орындарына қосымша қолдау көрсетіледі.

80 теңге

ERG қосылған құнының әрбір 100 теңгесіне экономикада қосылған құн Топ қызметінің арқасында құрылады

ERG қызмет ететін өңірлер

Зерттеу периметріне кіретін ERG компанияларының тізімі

*2022 жылғы үлесті бағалау кезінде Қарағанды және Ұлытау облыстары бойынша статистикалық деректер (жиынтық) пайдаланылды

Зерттеу шеңберіне кірмейтін өндірістік емес активтер

- «Еуразиялық Топ» ЖШС (корпоративтік орталық)
- «ERG Коммерциялық орталығы» ЖШС
- «Business and Technology Services» ЖШС
- «ERG Ғылыми-зерттеу және инжиниринг орталығы» ЖШС
- ERG Capital Projects

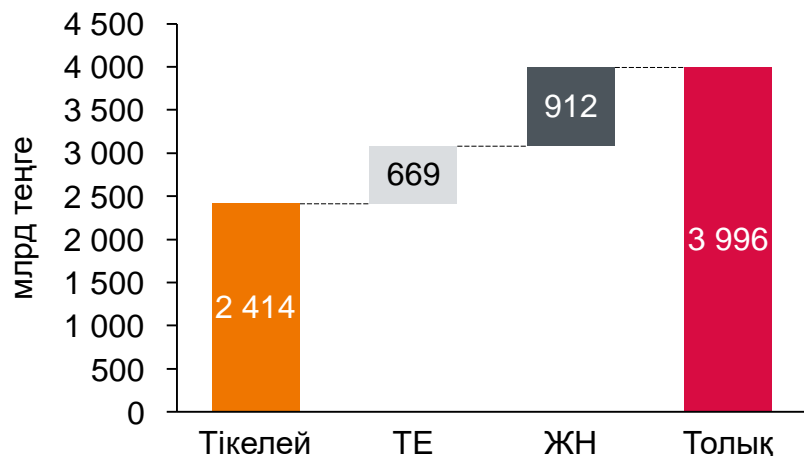

**Шығарылымға қосқан
үлесі**

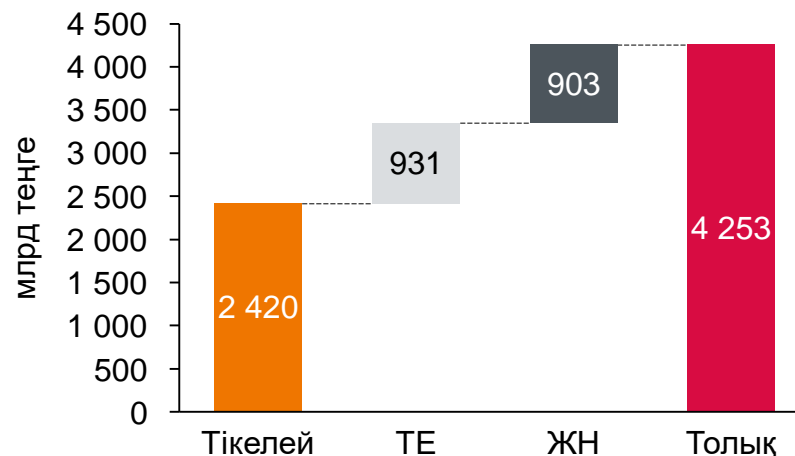
2022 жылы Қазақстанның тауарлары мен қызметтерін шығаруға толық үлес – 4,3 трлн теңге

ERG-дің 2021 жылғы шығарылымға қосқан толық үлесінің құрылымы

ERG-дің 2022 жылғы шығарылымға қосқан толық үлесінің құрылымы

Толық үлес мультипликаторлары

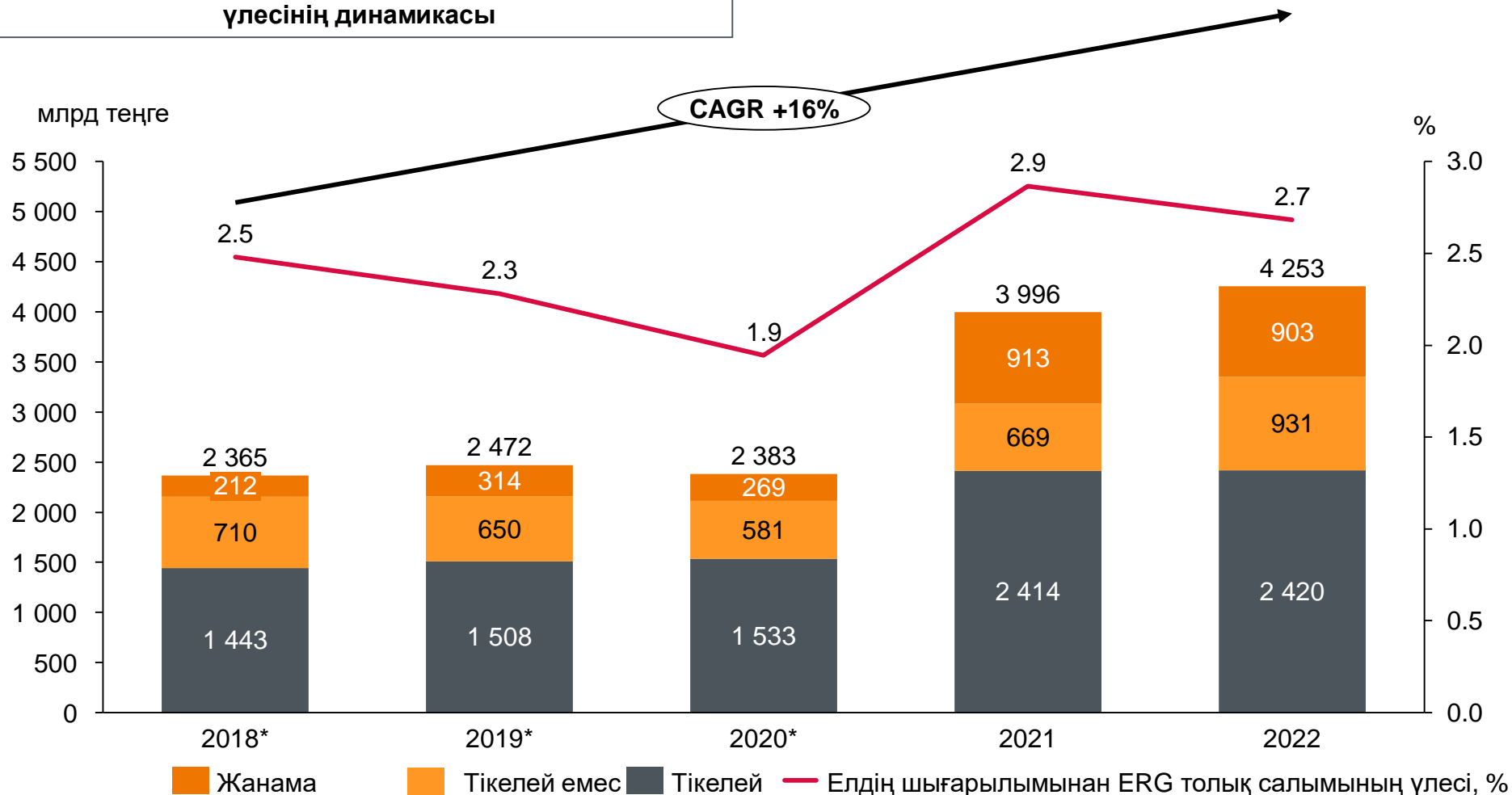
2018	1,64
2019	1,64
2020	1,55
2021	1,66
2022	1,76

- » Ел экономикасында ERG шығарылымының 100 теңгесіне 2022 жылы экономиканың басқа салаларында шығарылымның қосымша 76 теңгесі құрылады.
- » ERG-дің тауарлар мен қызметтерді шығаруға қосқан толық үлесі елдің 2022 жылғы барлық шығарылымының шамамен 3% құрайды.
- » 2022 жылы Павлодар облысының барлық шығарылымының шамамен 30%-ы ERG кәсіпорындарына тиесілі.
- » Қостанай облысында жұмысқа орналасқан бір адамға 12 млн теңге өңірдің шығарылымын құрайды, ал Қостанай облысының ERG бір қызметкеріне ERG шығарылымы 24 млн теңгені құрайды.

ERG-дің шығарылымға қосқан толық үлесінің жылдық орташа өсуі 2018-2022 жылдар аралығында 16% құрады.

ERG-дің 2018-2022 жылдардағы шығарылымға қосқан үлесінің динамикасы

* Тікелей үлесті қайта есептеуге байланысты толық салым мәндері өзгерді

Шығарылымға толық үлес қосудың өңірлік бөлінуі, 2022

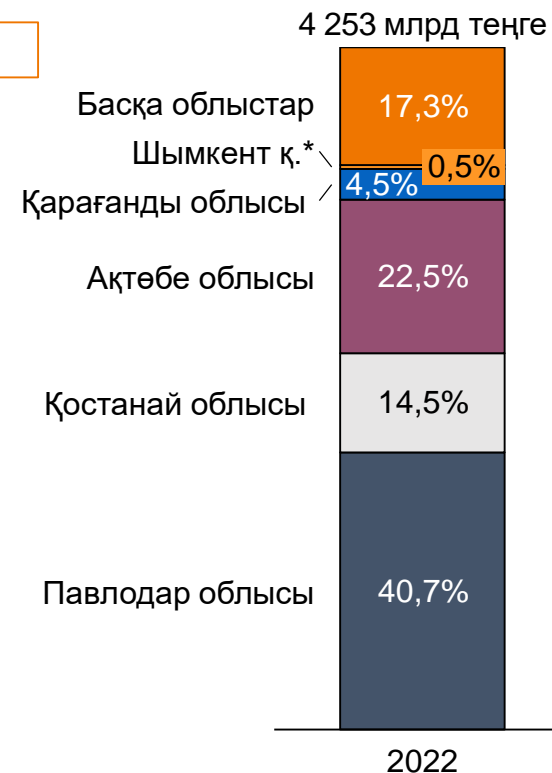

4 253 млрд теңге

ERG-дің Қазақстанның 2022 жылғы шығарылымына қосқан толық үлесі.

2022 жылғы өңірлер бойынша шығарылымға толық үлес құрылымы

2022 жылы Қазақстанда қызмет ететін негізгі өңірлердің ЖӨӨ-ге ERG толық үлесі

2022 жылы ҚР облыстарының шығарылымына ERG өңірлік үлесі құрады

- 29,7% Павлодар облысы
- 15,7% Ақтөбе облысы
- 11,2% Қостанай облысы
- 1,5% Қарағанды облысы
- 0,6% Шымкент қ.

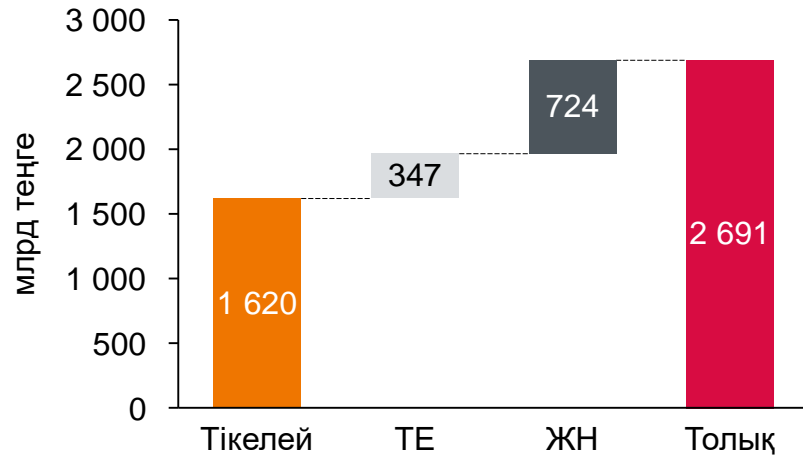

**Қосылған құнды құруға
қосқан үлесі**

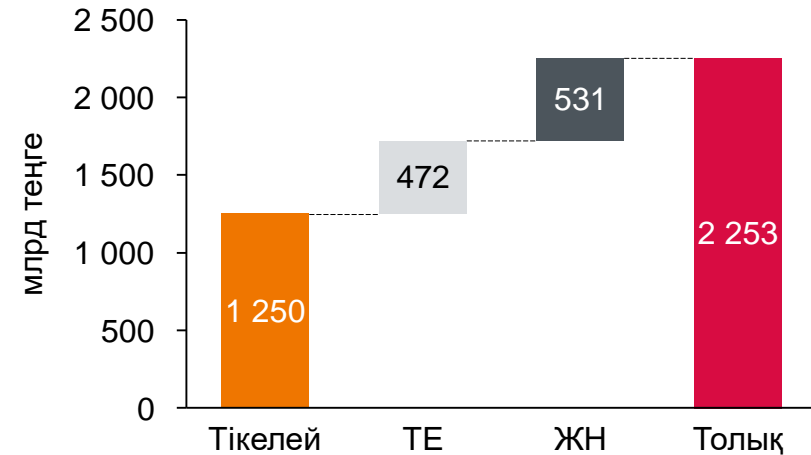
Қазақстанның қосылған құнына толық үлес 2022 жылы – 2,3 трлн теңге

2021 жылы ERG-дің ЖІӨ-ге қосқан толық үлесінің құрылымы

2022 жылы ERG-дің ЖІӨ-ге қосқан толық үлесінің құрылымы

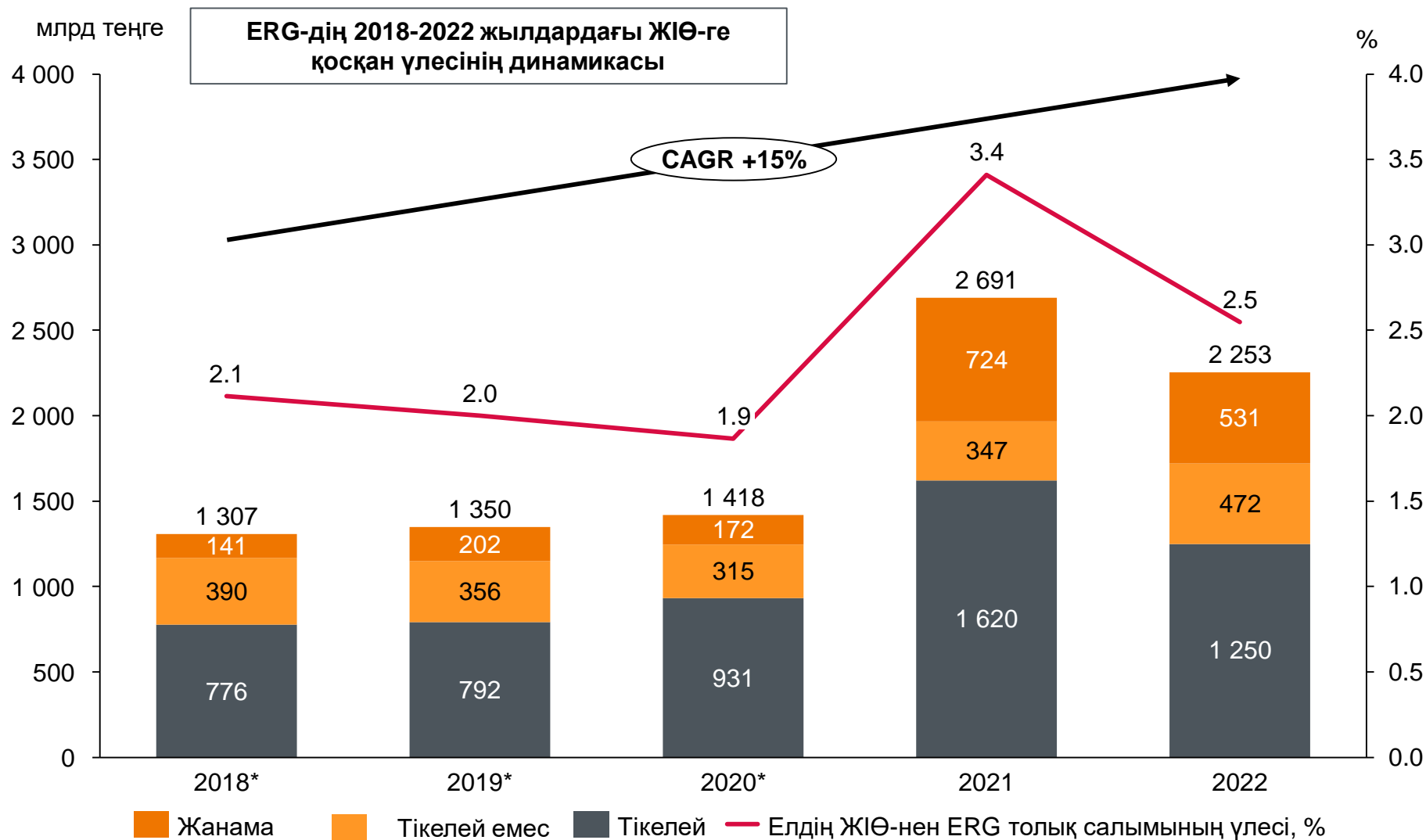

Толық үлес мультипликаторлары

2018	1,68
2019	1,71
2020	1,52
2021	1,66
2022	1,8

- » Ел экономикасында ERG қосылған құнына 100 теңгеге қосымша 2022 жылы экономиканың басқа салаларында 80 теңге құрылады.
- » ERG-дің қосылған құнға қосқан толық үлесі 2022 жылы сатып алу көлемінің өсуіне байланысты төмендеді.
- » 2022 жылы ERG-дің Қазақстанның қосылған құнына қосқан толық үлесі азық түлік және сусындар өндірісі саласы құрған қосылған құнға іс жүзінде баламалы.
- » ERG-дің Павлодар облысына қосқан толық үлесі 1 трлн теңгені құрады, бұл облыстың жалпы ЖӨӨ-нің шамамен 27% -ын құрайды.

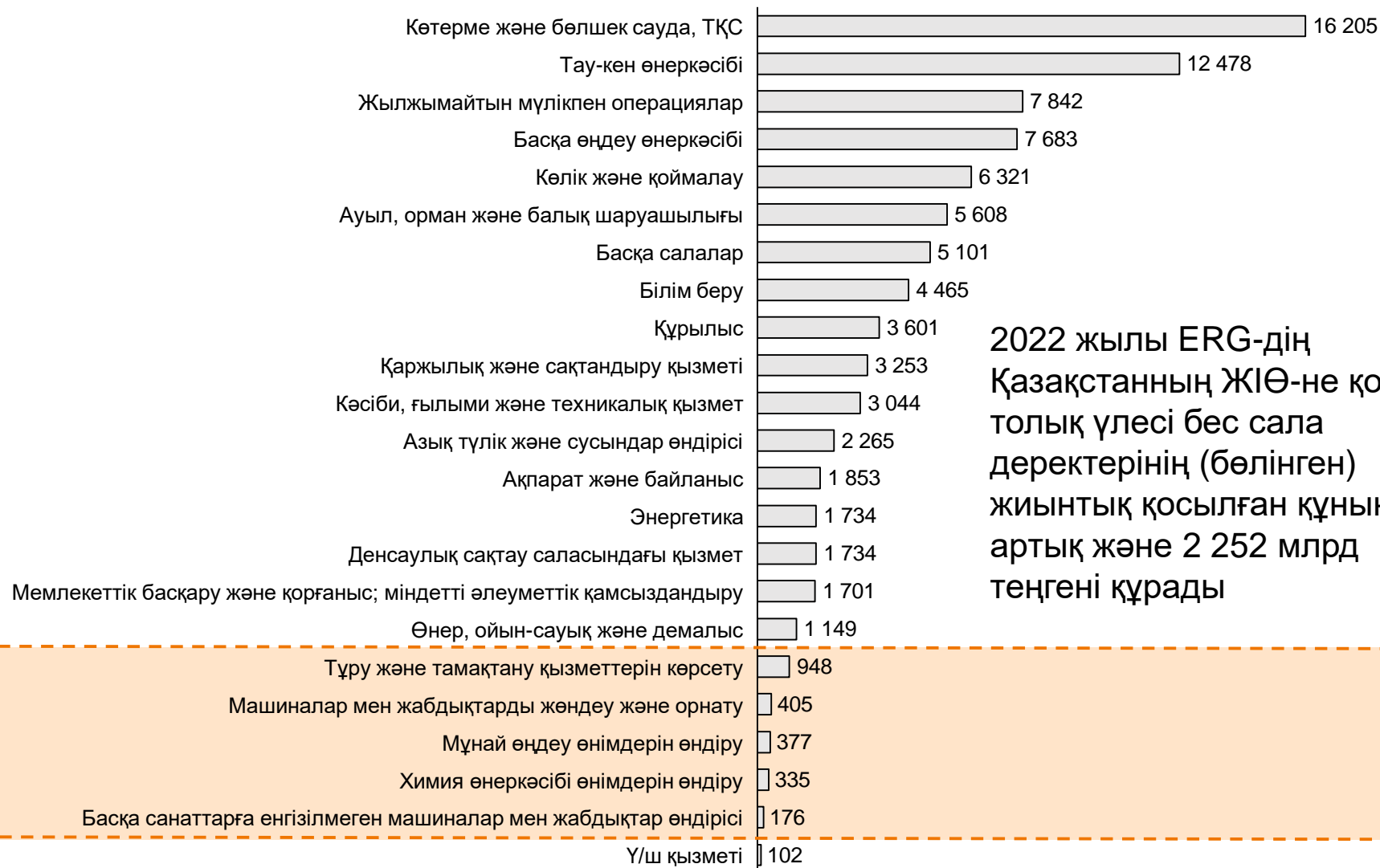
Елдің ЖІӨ-не ERG толық салымының үлесі шамамен 2,5 % құрайды

* Тікелей салымды қайта есептеуге байланысты толық салым мәндері өзгерді

ERG-дің ЖІӨ-ге қосқан толық үлесі экономиканың 5 саласының жиынтық қосылған құнынан көп

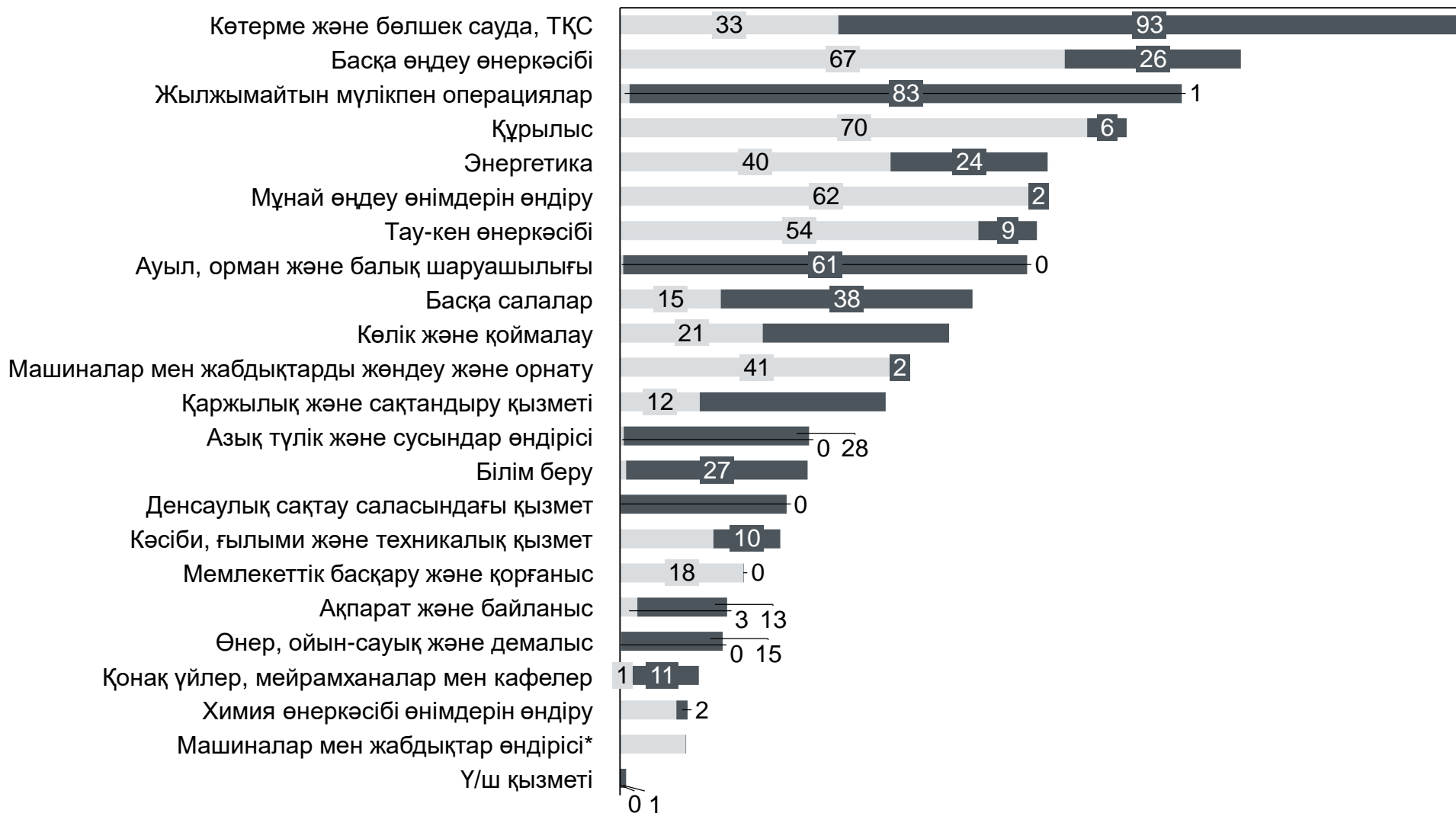

2022 жылы ERG-дің Қазақстанның ЖІӨ-не қосқан толық үлесі бес сала деректерінің (бөлінген) жиынтық қосылған құнынан артық және 2 252 млрд теңгені құрады

2022 ж. ЖІӨ-ге тікелей емес және жанама салымдардың салалық бөлінуі, млрд теңге

млрд теңге

* - Басқа санаттарға енгізілмеген машиналар мен жабдықтар өндірісі

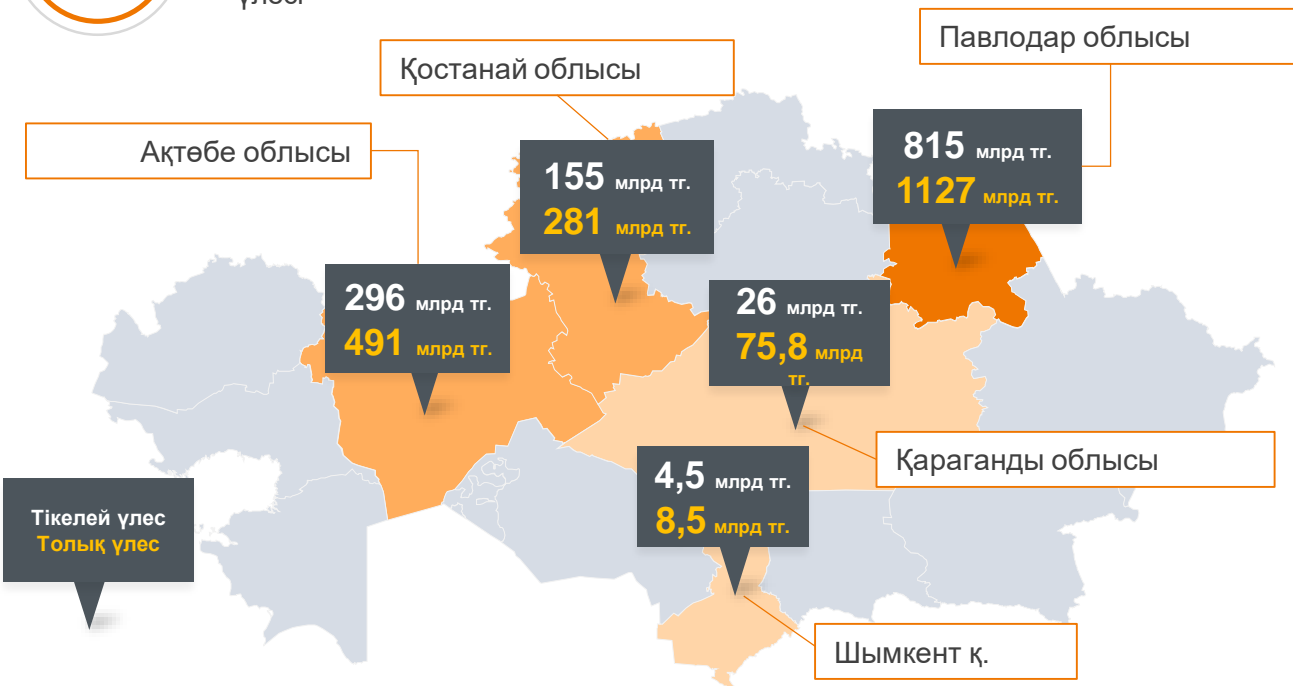
Тікелей емес үлес   Жанама үлес

ЖІӨ-ге толық салымның өңірлік бөлінуі, 2022

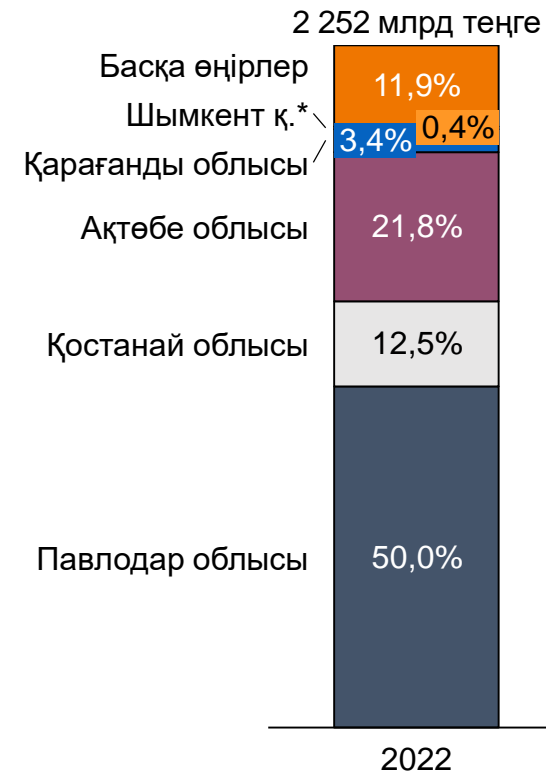
2 252 млрд теңге

ERG-дің 2022 жылғы Қазақстанның ЖІӨ - не қосқан толық үлесі

2022 жылы Қазақстанда қызмет ететін негізгі өңірлердің ЖӨӨ-ге ERG толық үлесі

2022 жылғы өңірлер бойынша ЖІӨ-ге толық үлес құрылымы

2022 жылы ҚР облыстарының ЖӨӨ ERG өңірлік үлесін құрады

- 27% Павлодар облысы
- 11,4% Ақтөбе облысы
- 6,8% Қостанай облысы
- 0,8% Қарағанды облысы
- 0,3% Шымкент қ.

An aerial photograph of a vast, arid desert landscape. The terrain is characterized by numerous winding, light-colored paths or tracks that snake across the dark, sandy ground. In the lower right quadrant, a small, simple structure or tent is visible. The horizon is flat, and the sky is filled with soft, wispy clouds. The entire image has a warm, orange-brown color cast.

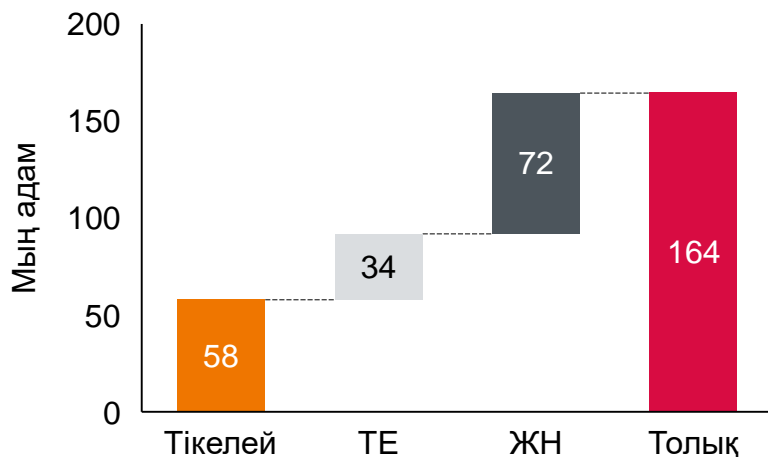
**Жұмыс орындарын
құруға қосқан үлесі**

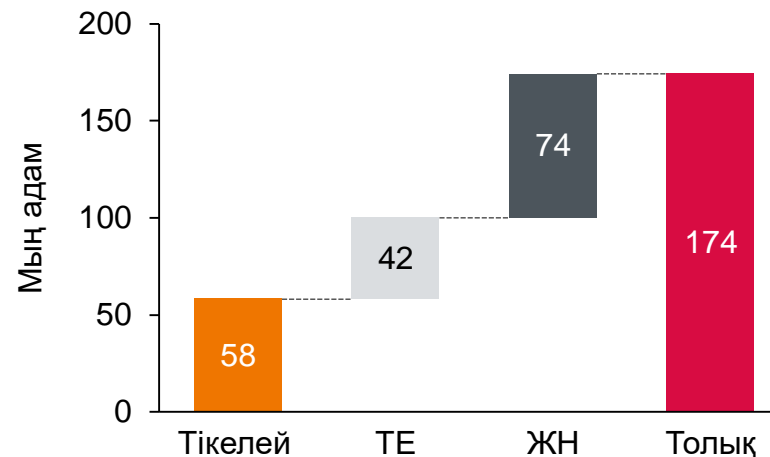
ERG-дің жұмыспен қамтуға қосқан толық үлесі 2022 жылы 174 мыңды құрады

ERG-дің 2021 жылы жұмыспен қамтуға қосқан толық үлесінің құрылымы

ERG-дің 2022 жылы жұмыспен қамтуға қосқан толық үлесінің құрылымы

Толық үлес мультипликаторлары

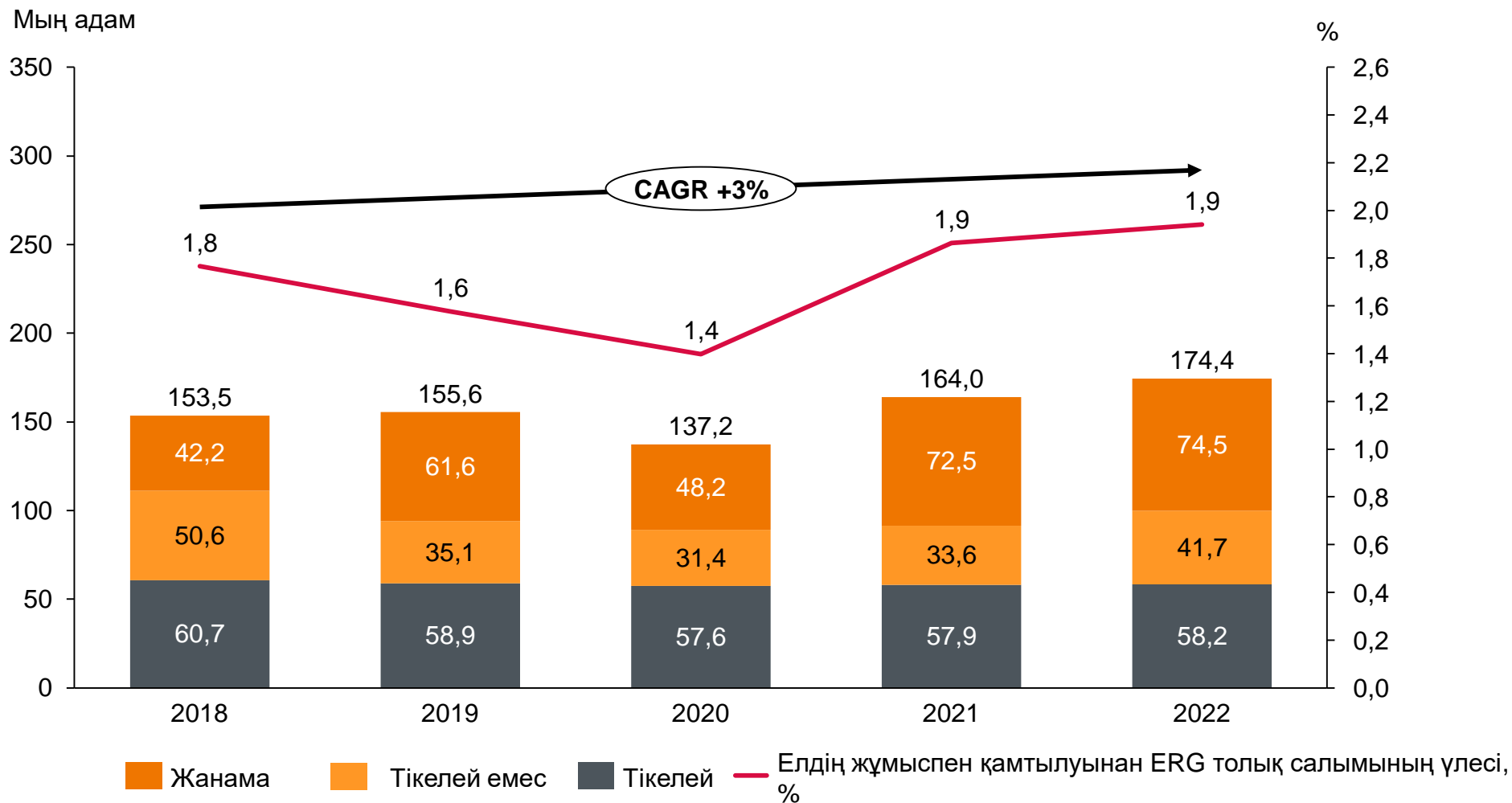
2018	2,53
2019	2,64
2020	2,38
2021	2,83
2022	2,99

- » Ел экономикасында ERG - де жұмыс істейтін 100 адамға 2022 жылы экономиканың басқа салаларында қосымша 200-ге жуық жұмыс орны құрылды.
- » ERG-дің толық үлесі 2022 жылы елдегі жұмыспен қамтылғандар санының шамамен 2% құрады.
- » 2020 жылмен салыстырғанда ERG-дің елдің жұмыспен қамтылуына қосқан толық үлесінің айтарлықтай өсуі ЕАҚ және ERG шығарылымының ұлғаюына байланысты.

Елдің жұмыспен қамтылуынан ERG толық салымының үлесі 1,9 % құрады

ERG-дің 2018-2022 жылдардағы жұмыспен қамтуға қосқан үлесінің динамикасы

Жұмыспен қамтуға толық үлесті өңірлік бөлу, 2022

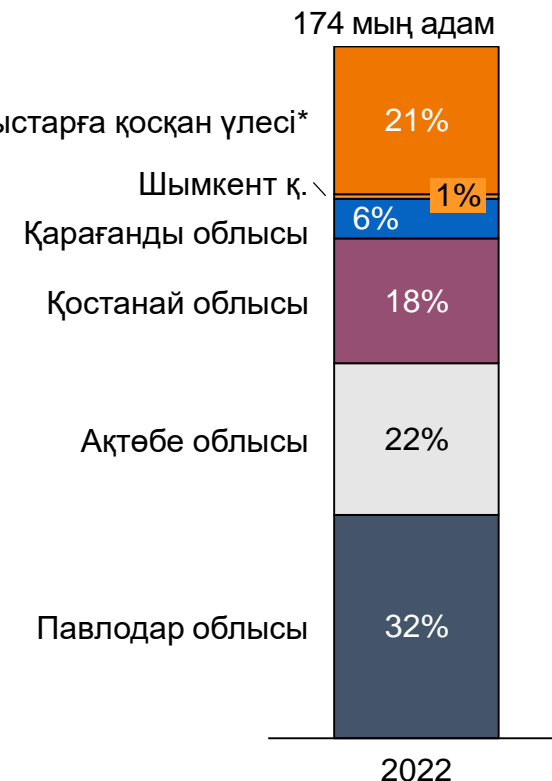
174 мың адам

ERG-дің 2022 жылғы Қазақстанның жұмыспен қамтылуына қосқан толық үлесі

2022 жылы Қазақстандағы қызмет ететін негізгі өңірлерін жұмыспен қамтуға ERG толық үлесі

2022 жылғы өңірлер бойынша жұмыспен қамтуға толық үлес құрылымы

2022 жылы ҚР облыстарының жұмыспен қамтылуына ERG өңірлік үлесі құрайды

14,6% Павлодар облысы
 9,0% Ақтөбе облысы
 6,9% Қостанай облысы
 1,6% Қарағанды облысы
 0,3% Шымкент қ.

An aerial photograph of a dry, eroded landscape, likely a desert or semi-arid region. The terrain is characterized by winding, shallow paths and a small, winding stream. The overall color palette is dominated by warm, earthy tones of orange, brown, and tan. The sky is a pale, hazy blue with some light clouds. The text is overlaid on the left side of the image, enclosed in a white vertical line.

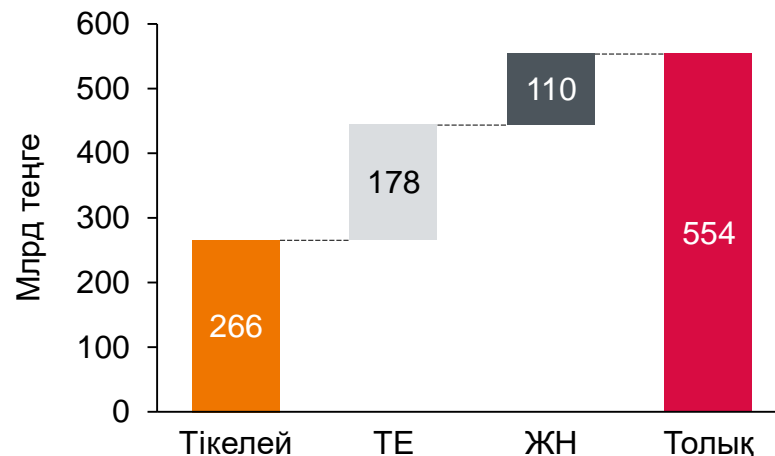
**Халықтың табысын
қамтамасыз етуге
қосқан үлесі**

ERG-дің 2021 жылғы халықтың еңбек кірістеріне қосқан толық үлесінің құрылымы

ERG-дің 2022 жылғы халықтың еңбек кірістеріне қосқан толық үлесінің құрылымы

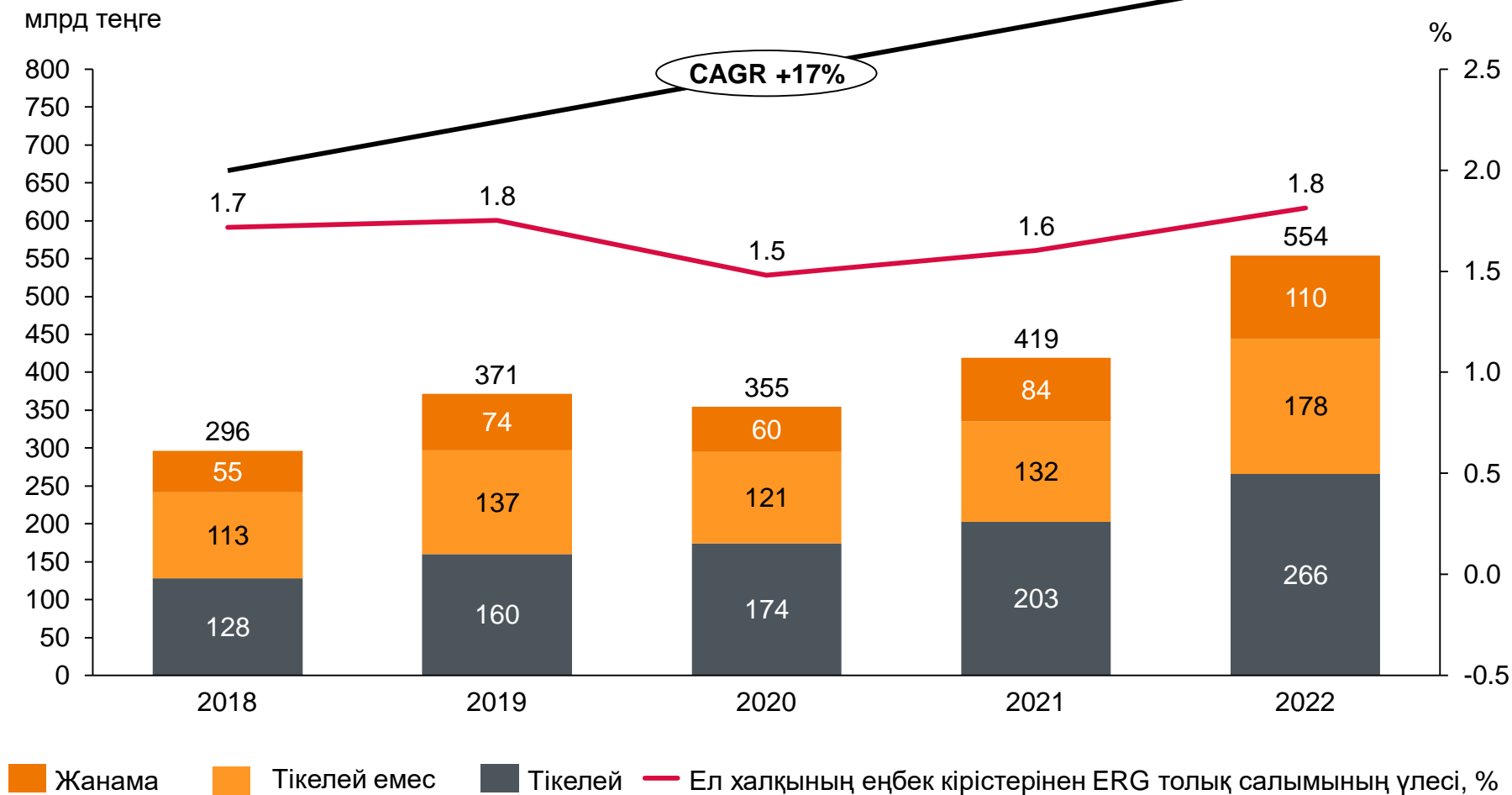

Толық үлес мультипликаторлары

2018	2,32
2019	2,32
2020	2,04
2021	2,06
2022	2,09

- » 2022 жылы экономиканың басқа салаларында ERG халқының еңбек табыстарына салымның 100 теңгесіне қосымша 109 теңге құрылады.
- » Ақтөбе облысы халқының еңбек табыстарына ERG толық үлесінің үлесі 10% -ын құрады, сонымен қатар ERG ел халқының еңбек табыстарына қосқан толық үлесі 2% құрады.
- » 2018-2022 жылдар аралығында ERG-дің халықтың еңбек табысына қосқан толық үлесінің орташа жылдық өсуі 17% -ын құрады.

ERG-дің 2018-2022 жылдардағы халықтың еңбек кірістеріне қосқан үлесінің динамикасы

ERG-дің 2022 жылы ЕАҚ-на қосқан аймақтық үлесі

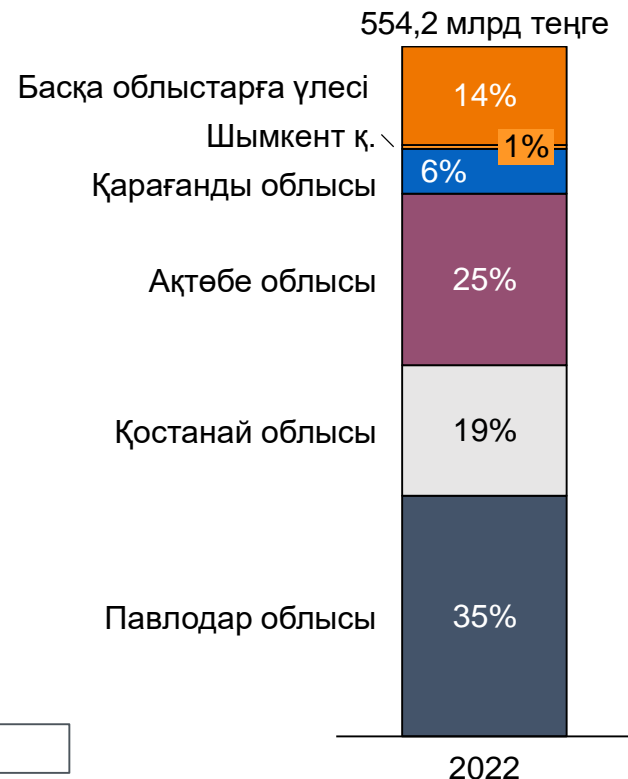

554,2 млрд теңге

ERG-дің 2022 жылғы Қазақстан халқының еңбек табыстарына қосқан толық үлесі

2022 жылғы өңірлер бойынша халықтың еңбек кірістеріне толық үлес құрылымы

2022 жылы Қазақстанда қызмет ететін негізгі өңірлері халқының еңбек табыстарына ERG толық үлесі

2022 жылы ҚР облыстары халқының еңбек кірістеріне ERG өңірлік үлесін құрады

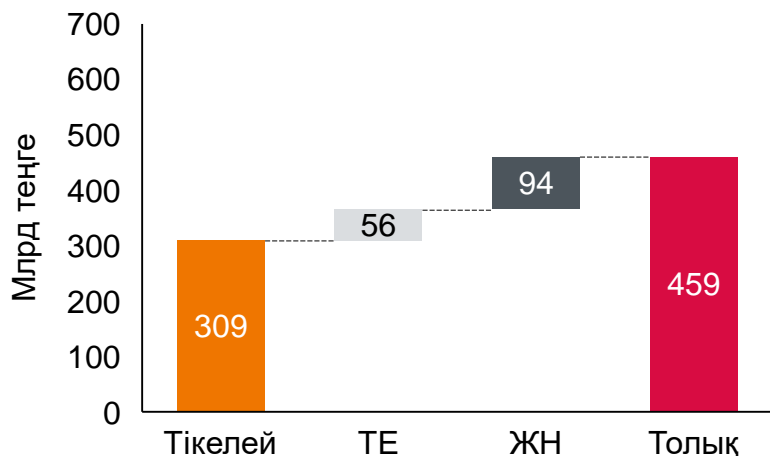

- 17% Павлодар облысы
- 10,2% Ақтөбе облысы
- 8,8% Қостанай облысы
- 1,5% Қарағанды облысы
- 0,3% Шымкент қ.

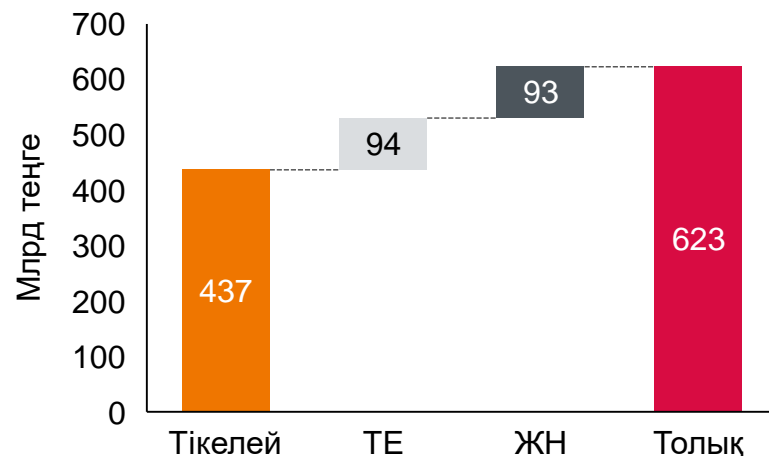

**Мемлекет бюджеттерін
толтыруға қосқан үлесі**

ERG-дің 2021 жылғы толық салық салымының құрылымы

ERG-дің 2022 жылғы толық салық салымының құрылымы

Толық үлес мультипликаторлары

2018	1.44
2019	1.41
2020	1.36
2021	1.49
2022	1.43

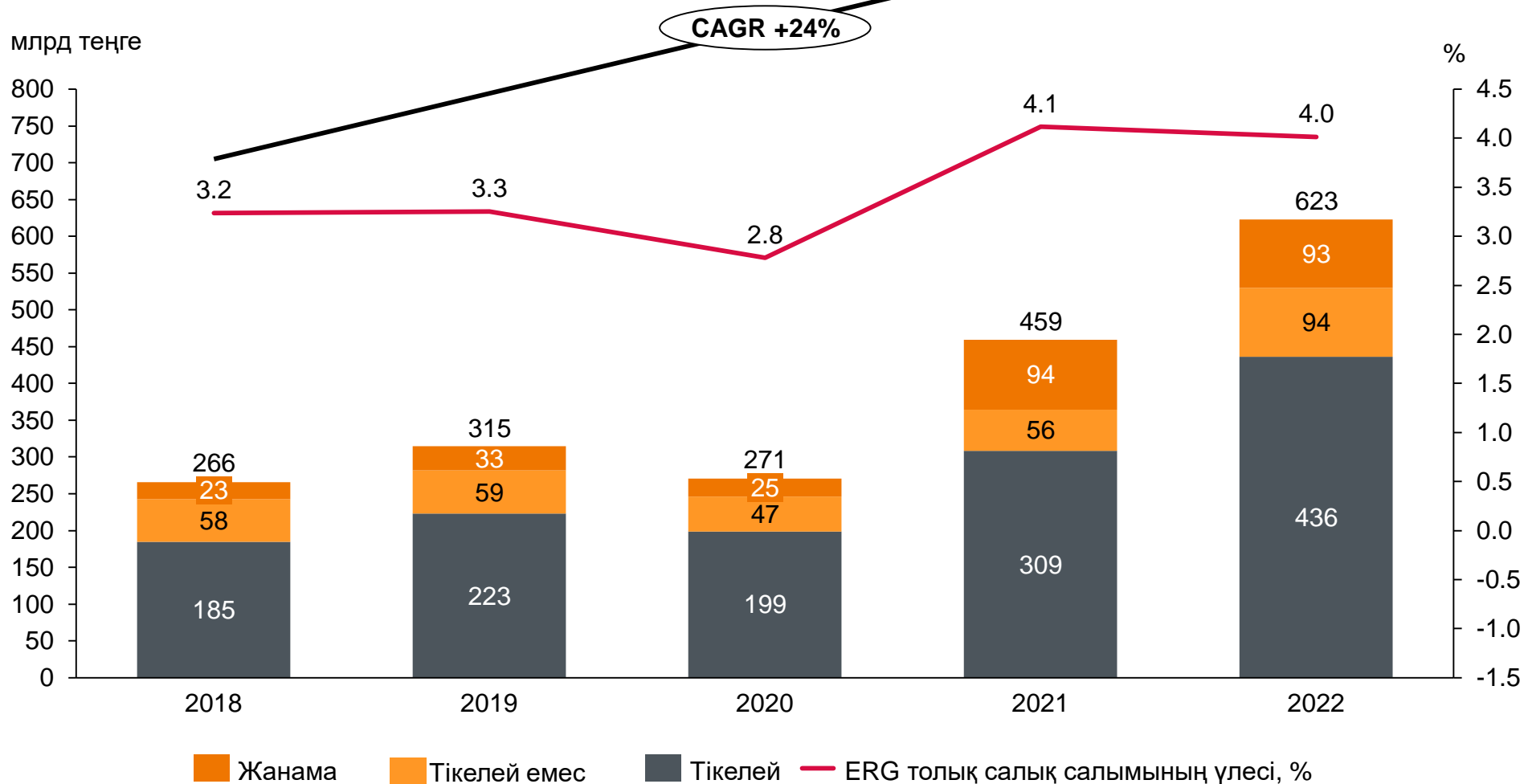
- » ERG-дің ел экономикасындағы салықтық салымының 100 теңгесіне 2022 жылы экономиканың басқа салаларында қосымша 43 теңге құрылады.
- » ERG-дің толық салық салымы 2022 жылғы ел бюджетіне төленген барлық салықтар мен міндетті төлемдердің 4% құрайды.
- » ERG-дің 2022 жылғы тікелей салық салымы Павлодар облысының жылдық бюджетінен 1,8 есе асады.
- » ERG-дің 2022 жылғы тікелей салық салымы басқа санаттарға кірмейтін машиналар мен жабдықтар өндіру саласының өндірісіне тең.

ERG толық салық салымының үлесі 4 % құрады

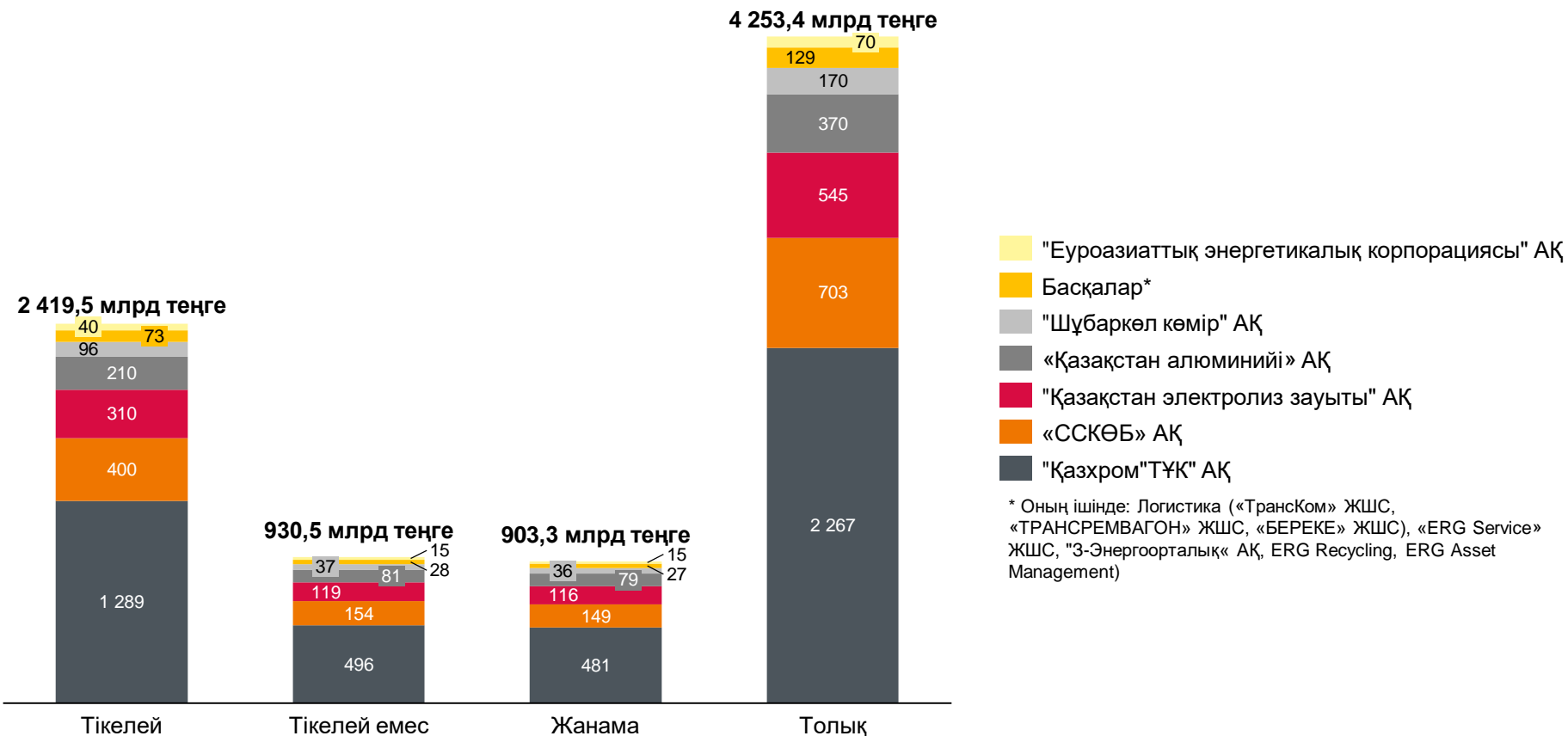
2018-2022 жылдардағы ERG салық салымының динамикасы

**Кәсіпорындар
бөлінісінде ERG
тобының үлесі**

ERG-дің 2022 жылға арналған кәсіпорындар бойынша шығарылымға қосқан үлесінің құрылымы

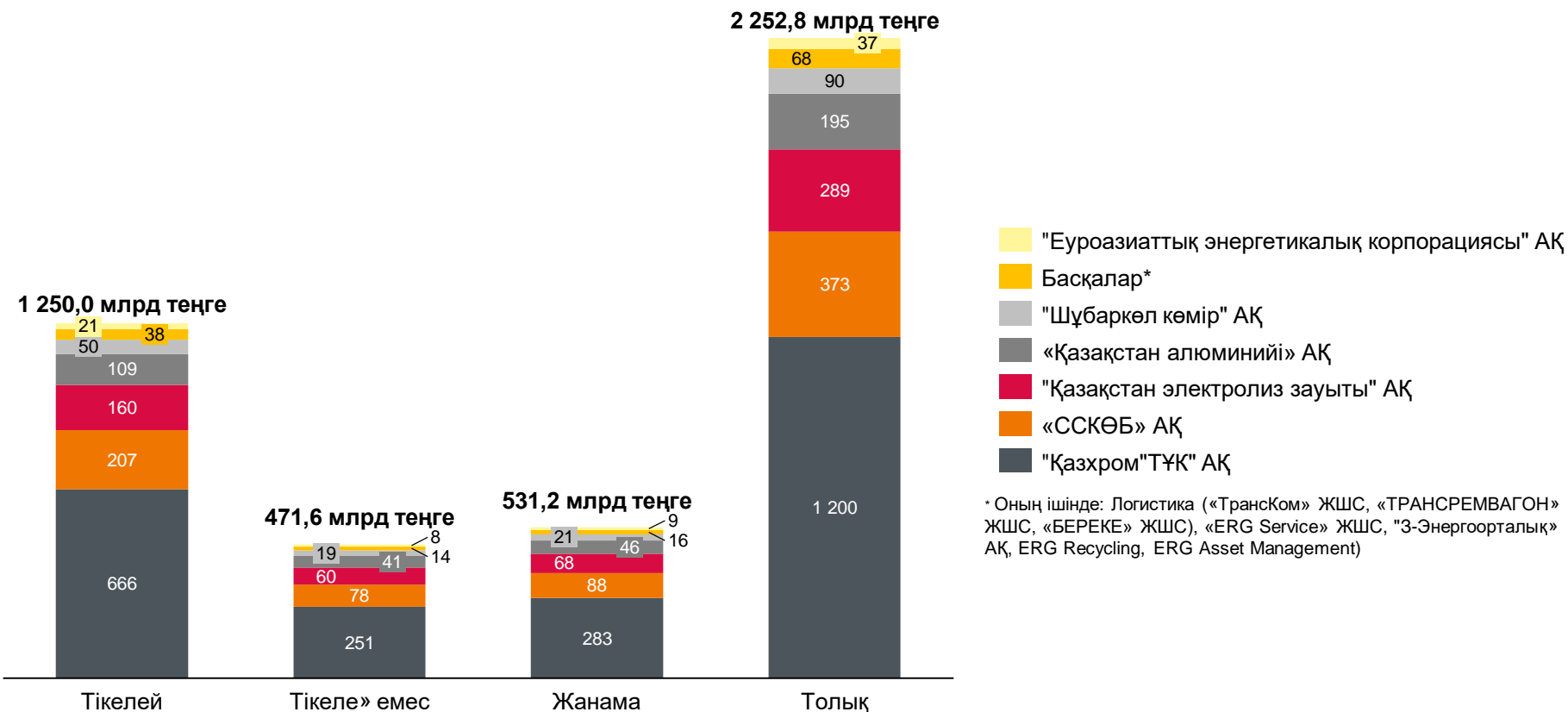

* Оның ішінде: Логистика («ТрансКом» ЖШС, «ТРАНСРЕМВАГОН» ЖШС, «БЕРЕКЕ» ЖШС), «ERG Service» ЖШС, "3-Энергоорталық" АҚ, ERG Recycling, ERG Asset Management)

» 2021 жылдан 2022 жылға дейін толық салым құрылымында өзгерістер болды, атап айтқанда "Қазхром ТҰК" АҚ салымының үлесі 44% - дан 53% - ға дейін ұлғайды, ал «ССКӨБ» АҚ салымының үлесі екі есеге жуық (32% - дан 17% - ға дейін) азайды.

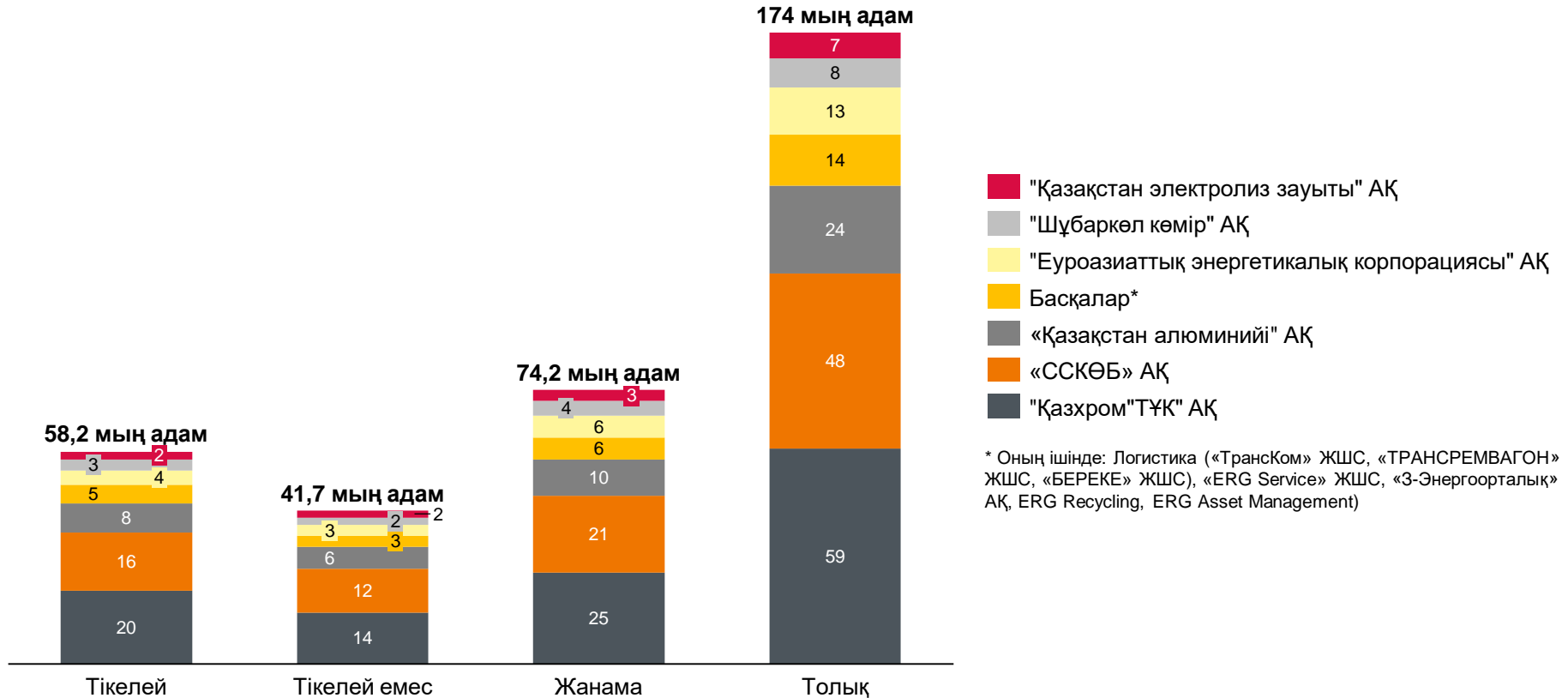
» Басқа активтердің салым үлестеріндегі өзгерістер 3 % шегінде өзгерді.

ERG компаниясының 2022 жылға арналған кәсіпорындар бойынша бөлінген қосылған құн салымының құрылымы

- » Тауарлар мен қызметтерді шығару көрсеткішіне ұқсас, қосылған құнға толық салым құрылымында өзгерістер болды, атап айтқанда "Қазхром ТҰК" АҚ үлесінің 53% - ға дейін ұлғаюы және «ССКӨБ» АҚ салымының үлесінің 17% - ға дейін төмендеуі.
- » Басқа активтердің салым үлестеріндегі өзгерістер 3% шегінде өзгерді.

ERG-дің 2022 жылға арналған кәсіпорындар бойынша жұмыспен қамтуға қосқан үлесінің құрылымы

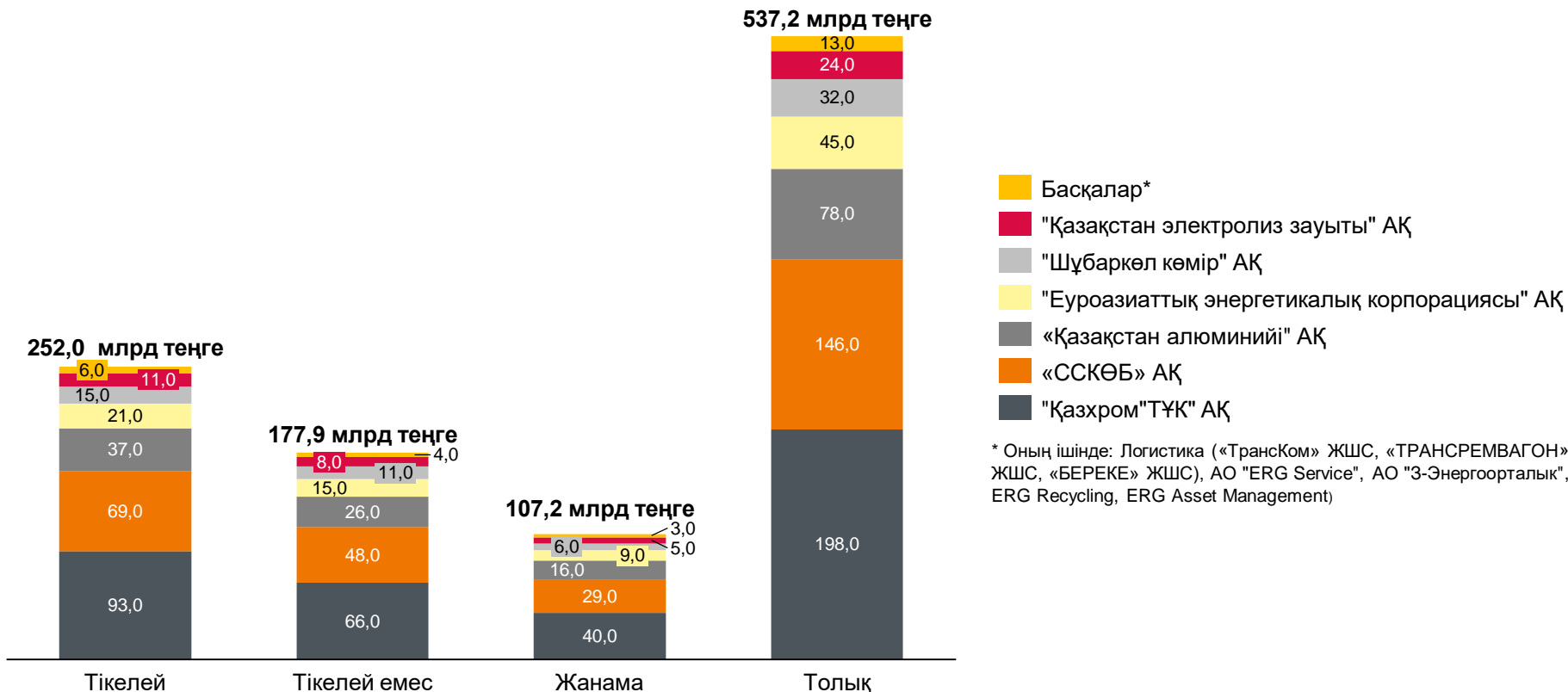
- » 2021 жылдан 2022 жылға дейін ERG-дің активтер бойынша жұмыспен қамтуға қосқан үлесінің құрылымында айтарлықтай өзгерістер болған жоқ. ERG активтерінің жұмыспен қамтуға қосқан үлесі 2% шегінде болды.
- » Жұмыспен қамтуға салымның ең үлкен өзгерісі «ССКӨБ» АҚ-да болды: 2021 жылдан 2022 жылға дейін активтің жұмыспен қамтуға салымының үлесі 30% - дан 28% - ға дейін төмендеді.

Кәсіпорындар бойынша бөліністе халықтың табысын қамтамасыз етуге ERG-дің үлесі

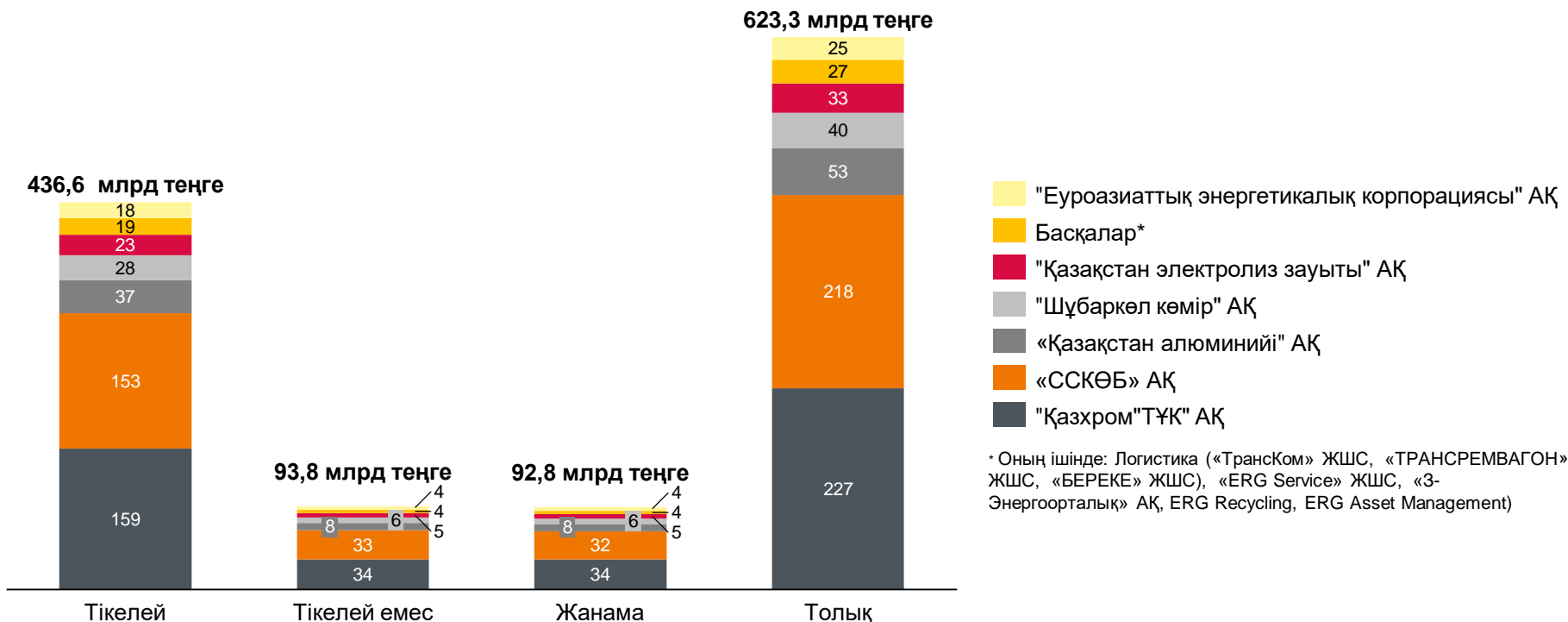

2022 жылғы кәсіпорындар бойынша бөліністе халықтың табысын қамтамасыз етуге ERG үлесінің құрылымы

- » Халықтың табысын қамтамасыз етуге салымның ең үлкен өзгерісі "ERG Service" ЖШС-де болды: 2021 жылдан 2022 жылға дейін актив салымының үлесі 5% - дан 0.01% - ға дейін төмендеді.
- » Бұдан басқа, "Қазхром" ТҰК " АҚ-да халықтың табысын қамтамасыз етудегі үлестің айтарлықтай өсуі байқалды: активтің үлесі 2022 жылға қарай 33% - дан 37% - ға дейін ұлғайды.

2022 жылға арналған кәсіпорындар бойынша салықтарға ERG салымының құрылымы

- » 2021 жылдан 2022 жылға дейін активтер бойынша салықтарға ERG салымының құрылымында елеулі өзгерістер байқалған жоқ.
- » ERG активтерінің салықтардағы үлестері 2% шегінде өзгерді.

An aerial photograph of a large-scale mining operation. The image shows a complex network of terraced pits and channels, likely used for processing ore. Several large, rectangular ponds filled with a bright cyan liquid are visible, characteristic of cyanide leaching. The overall scene is dominated by earthy tones and the geometric patterns of the mining infrastructure.

**Зерттеудің әдіснамасы
және негізгі
болжамдары**

ERG елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына қалай үлес қосады?

ERG өндірістік қызмет процесінде тікелей жасайтын үлес:

ERG тікелей үлесі

Барлау және өңдеу

Өндіру, өңдеу және өндіріс

Сатылым дар

Жабу және рекультивация

Логистика

Энергия өндірісі

Тауарлар мен қызметтерді сатып алу арқылы ERG экономиканың басқа салаларына қосқан үлесі:

ERG тікелей емес үлесі

ERG жеткізушілері мен мердігерлерінен және одан әрі жеткізу тізбегі арқылы сатып алынатын тауарлар, жұмыстар және қызметтер

ERG қызметкерлерінің, сондай-ақ "жанама" жұмысшылардың тұтынушылық шығындарынан туындайтын үлес:

ERG жанама үлесі

ERG қызметкерлерінің, сондай-ақ оның жеткізушілері мен мердігерлерінің жалақысы

Экономикалық әсерлер:

ERG

ERG қызметі арқылы жасалған қосылған құн

ERG қызметкерлерінің жұмыс орындары мен еңбек кірістері

Салықтар және басқа да міндетті төлемдер

ERG жеткізушілері мен мердігерлері

Жеткізу тізбегіндегі қосылған құн

Жеткізу тізбегіндегі жұмыс орындары мен еңбек кірістері

Жеткізу тізбегіндегі салықтар және басқа да міндетті төлемдер

ERG қызметкерлері және "жанама" жұмысшылар

Экономиканың тұтыну секторындағы қосылған құн

Экономиканың тұтыну секторындағы жұмыс орындары мен еңбек кірістері

Экономиканың тұтыну секторындағы салықтар және басқа да міндетті төлемдер

ERG толық үлесі

Модельдеу үшін 2021-2022 жылдардағы ERG операциялық және қаржылық қызметі туралы есептік деректер, ҚР Статистика комитетінің, ҚР Мемлекеттік кірістер комитетінің, БЖЗҚ ресми деректері, сондай-ақ көпшілікке қолжетімді аналитикалық және іскерлік басылымдардың деректері пайдаланылды.

Модельдеу Нобель сыйлығының лауреаты В.Леонтьев әзірлеген әлемнің көптеген дамыған елдерінің үкіметтері мен статистика органдары қабылдаған "Затраты-Выпуск" моделіне және ҚР бірқатар макроэкономикалық көрсеткіштеріне негізделген.

Модельдеу нәтижесі 5 көрсеткіш бойынша (ЖІӨ-ге қосқан үлесі, шығарылымы, жұмыспен қамтылуы, ЕАҚ және мемлекет кірісі) және үлестің үш құрамдас бөлігі (тікелей, тікелей емес және жанама әсерлер) бойынша ақшалай есептелген ERG толық әлеуметтік-экономикалық үлесі болып табылады.

Модельдеу кезіндегі болжамдар мен шектеулер

- » 2022 жылға арналған үлес нәтижелерін есептеу үшін 2021 жылғы "шығындар-шығарылым" кестесі пайдаланылды, өйткені 2022 жылғы кесте тек 2023 жылдың соңында қол жетімді болады. Дегенмен, модельге қажетті барлық кірістер, мысалы, ЖІӨ, жұмыспен қамтылғандар саны, еңбек кірістері, төленген салықтар мен кезеңдегі төлемдер сомасы және т. б. 2022 жылғы ресми дереккөздерден алынды.
- » Елдің 2022 жылғы жалпы шығарылымы 2013 жылдан бастап шығарылымның орташа жылдық өсу қарқыны негізінде есептік жолмен алынды.
- » Қазақстан экономикасы үшін әсерді тек ел ішінде өндірілген және/немесе сатып алынған тауарлар мен қызметтер ғана жасайтындығына байланысты, үлесті бағалау кезінде импорттық тауарлар мен қызметтерді сатып алу бойынша барлық деректер есептен шығарылды.
- » Шетелдік өнімді қайта сатумен айналысатын жергілікті жеткізушілерден сатып алу үшін олардың 20% мөлшеріндегі сауда үстемесінің үлесі ғана есепке алынды. Сатып алудың бұл санаты сауда саласына жатқызылды. ERG өндірістік процесінің ерекшеліктерін ескере отырып, тікелей үлес бойынша деректер топ қызметінің негізгі бағыттары бойынша жіктелді, олардың әрқайсысы үшін толық үлес есептелді (ҚР ЭҚЖЖ сәйкес табиғи ресурстарды өндіру және қайта өңдеу салалары).
- » ERG тобы бойынша еңбекақы төлеу қоры жұмыс берушінің салықсыз (gross) тізіміне енгізілген.

ERG қатысатын өңірлерге толық әлеуметтік-экономикалық үлесі 2021-2022 жылдары ERG қатысуының төрт негізгі өңірі – Павлодар, Қостанай, Ақтөбе және Қарағанды облыстары, сондай-ақ Шымкент қаласы үшін есептелген.

Аймақтық үлесті бағалау үшін "Затраты-выпуск" ұлттық кестесі бірқатар аймақтық кестелерге бөлінді. "Затраты-выпуск" кестелерін аймақтандыру тәсілі өңіраралық және салааралық байланыстарды, сондай-ақ ел өңірлері арасындағы тауарлар мен қызметтер ағындарының теңгерімін сипаттайтын коэффициенттерді қолдануды көздейтін халықаралық әдіснамаға негізделген.^[1]

Модельдеу кезіндегі болжамдар мен шектеулер

2019 жылғы өңірлерге арналған "Затраты-выпуск" кестелері есеп айырысу арқылы алынды. 2020 жылғы үлесті бағалау үшін - Ұлттық үлеске ұқсас, 2019 жылғы кестелер пайдаланылды.

- » Салалар бойынша шығарылым көрсеткіші келесі формула бойынша есеп айырысу жолымен алынды:

$$\text{Шығарылым} = (\text{саланың сатып алулары}) + (\text{қосылған құн})$$

- » ERG-дің тікелей аймақтық үлесі үшін тек зерттелетін аймақтағы кәсіпорындар ғана ескерілді. Сондай-ақ, бір аймақтағы кәсіпорындар арасындағы транзакцияларды қоспағанда, кәсіпорындар арасындағы топ ішіндегі транзакциялар қарастырылды.
- » Есептеулер әр түрлі аймақтарда орналасқан, бірақ бір кәсіпорынға жататын компаниялар арасындағы транзакцияларды есепке алмады. Мысалы, Қазхромға кіретін АқсФЗ мен ДТКБК арасындағы транзакциялар Павлодар облысы үшін сатып алу және Ақтөбе облысы үшін шығару ретінде есепке алынбаған.
- » ҚР-дағы салық жүйесінің ерекшеліктеріне байланысты нәтижелердің өкілдігіне байланысты өңірлік деңгейде толық салық салымын бағалау жүргізілген жоқ (салықтар мен төлемдердің көпшілігі республикалық бюджетке төленеді).
- » 2022 жылғы статистикалық деректерді жинау кезінде Қарағанды облысына салымды бағалау кезінде есептердің тарихи нәтижелермен салыстырымдылығын сақтау мақсатында Қарағанды және Ұлытау облыстары бойынша жиынтық көрсеткіштер пайдаланылды.

[1] Cambridge University Press: Input–Output Analysis Foundations and Extensions, Second Edition, Ronald E. Miller and Peter D. Blair (2009)

Топ кәсіпорындары деңгейінде үлесті есептеу келесідей жүзеге асырылды:

1. Зерттеу периметріне кіретін ERG тобының әрбір кәсіпорны үшін әрбір талданатын көрсеткішке тікелей салымның пайыздық үлесі (%) есептелді. Мысалы: Топ қызметкерлерінің жалпы саны 2021 жылы 57 970 адамды, ал "Алюминий Қазақстан" АҚ - 8 027 адамды құрады, бұл жалпы саннан немесе Топтың жұмыспен қамтуға қосқан тікелей үлесінен 13,8% құрайды.
2. Әрбір жеке кәсіпорын деңгейінде алынған тікелей үлес көрсеткіштеріне тікелей емес және жанама үлес түрлерінің мультипликаторлары қолданылды және осылайша зерттеу периметріне кіретін ERG тобының әрбір кәсіпорнының толық үлесі алынды.

Есептеу кезіндегі болжамдар мен шектеулер

Осы тәсілді пайдалану кезінде топ деңгейінде есептелген үлестің әрбір түрі үшін тікелей емес және жанама үлестердің мультипликаторлары (шығарылымға, ЖҚҚ-ға, жұмыспен қамтуға және т.б.) жеке кәсіпорын деңгейінде қолданылуы мүмкін деген болжам қолданылды.

Жалпы қосылған құн бойынша пайыздық үлес шығарылымға қойынды бойынша көрсеткіштер негізінде алынды.